

PÄÄTÖSTEN VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI

tukemaan kuntastrategiaa ja edistämään kuntalaisten
hyvinvointia

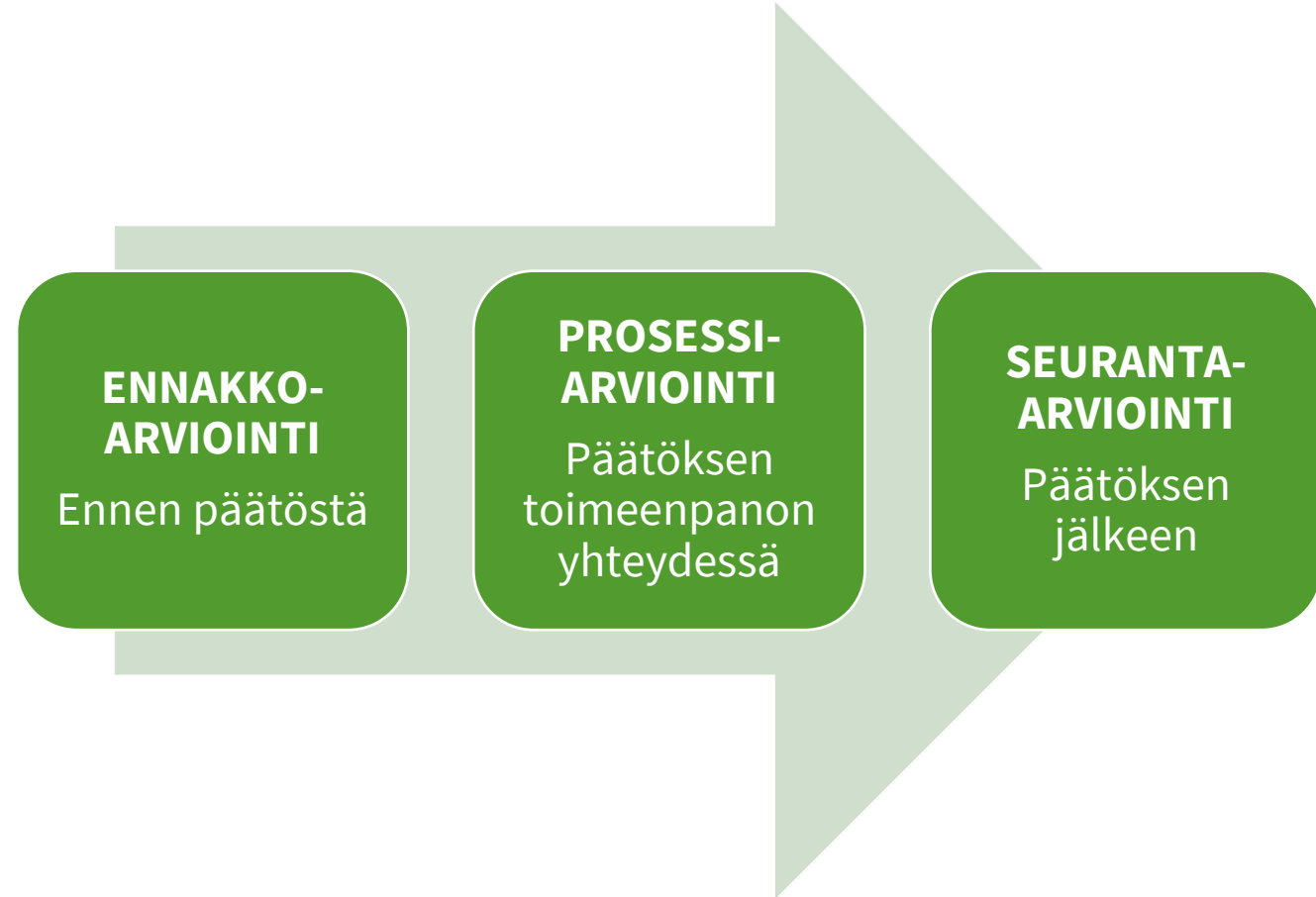
SISÄLTÖ

- Mitä ennakkoarviointi tarkoittaa?
- Miten kunta hyötyy ennakkoarvioinnin käytöstä?
- Miten ennakkoarviointi aloitetaan ja vakiinnutetaan kunnassa?
- Mistä saat lisätietoa ennakkoarvioinnin tekemisestä?

MITÄ ENNAKKOARVIOINTI TARKOITTA?

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINTI = EVA

- Systemaattinen tapa **arvioida ennalta valmisteltavan päätöksen vaikutuksia**
- Suunnittelun ja päätöksenteon työväline
- Yksi arvioinnin muodoista

ENNAKKOARVIOINNILLA HUOMIOIDAAN ERILAISIA VAIKUTUKSIA

- Kuntalaisiin (ihmisvaikutukset = IVA, ml. sukupuolivaikutukset, lapsivaikutukset jne.)
- Ympäristöön
- Talouteen
- Yrityksiin
- Organisaatioon ja henkilöstöön
- Mahdolliset muut vaikutukset

EVA on yleisnimitys ennakkoarvioinneille. **Eri näkökulmia tulee painottaa kohderyhmästä ja arvioitavasta asiasta riippuen.**

VAIHTOEHDOT JA VAIKUTUKSET NÄKYVIIN

Vaikutukset	Vaihtoehto 0 (ei muutosta)	Vaihtoehto 1	Vaihtoehto 2	Tarvittaessa lisää vaihtoehtoja
Kuntalaisiin (esim. ikä, sukupuoli, terveys, varallisuus)				
Ympäristöön				
Talouteen				
Organisaatioon				
Henkilöstöön				
Muu vaikutus?				

- Kunnan ja sairaanhoitopiirin on **päätöksenteon ja ratkaisujen valmistelussa arvioitava** ja otettava huomioon tehtävien **päätösten ja ratkaisujen vaikutukset väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin.**

(Lähde: Terveystalolaki 11§)

LAKISÄÄTEINEN TEHTÄVÄ

MITEN KUNTA HYÖTYY ENNAKKOARVIOINNIN KÄYTÖSTÄ?

VAIKUTUSTEN ENNAKKOARVIOINNIN HYÖDYT

HYÖTY
VALMISTELUSSA

HYÖTY
KUNTALAISILLE

HYÖTY
PÄÄTÖKSENTEOSSA

ENNAKKOARVIOINNIN HYÖTYJÄ KUNTALAISELLE

- Päätöksenteon **avoimuus** kasvaa
- Päätöksen vaikutuksia pohditaan kokonaisvaltaisesti **eri näkökulmista**
- Osallistamalla saadaan **kuntalaisten ääni** kuuluviin ja he pääsevät vaikuttamaan omaan arkeensa
- Auttaa tekemään päätöksiä, jotka **edistävät hyvinvointia** ja **vähentävät eriarvoisuutta**

ENNAKKOARVIOINTI AUTTAA TUNNISTAMAAN ERILAISIA VAIKUTUKSIA

- Eri ihmisryhmiin kohdistuvat vaikutukset ovat usein erilaisia
- Ennakkoarvioinnin avulla voidaan
  - ehkäistä eriarvoisuutta lisääviä ratkaisuja
  - tukea systemaattista työtä **hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamiseksi**

ENNAKKOARVIOINTI LISÄÄ PÄÄTÖSTEN PAINOARVOA

- Ennakkoarviointi edistää
  - **tietoon** perustuvaa päätöksentekoa
  - **strategian** mukaisia päätöksiä
  - **avoimuutta** päätöksiin
  - **sitoutumista** päätökseen ja sen toimeenpanoon

ENNAKKOARVIOINNIN HYÖTYJÄ PÄÄTÖKSEN VALMISTELUSSA

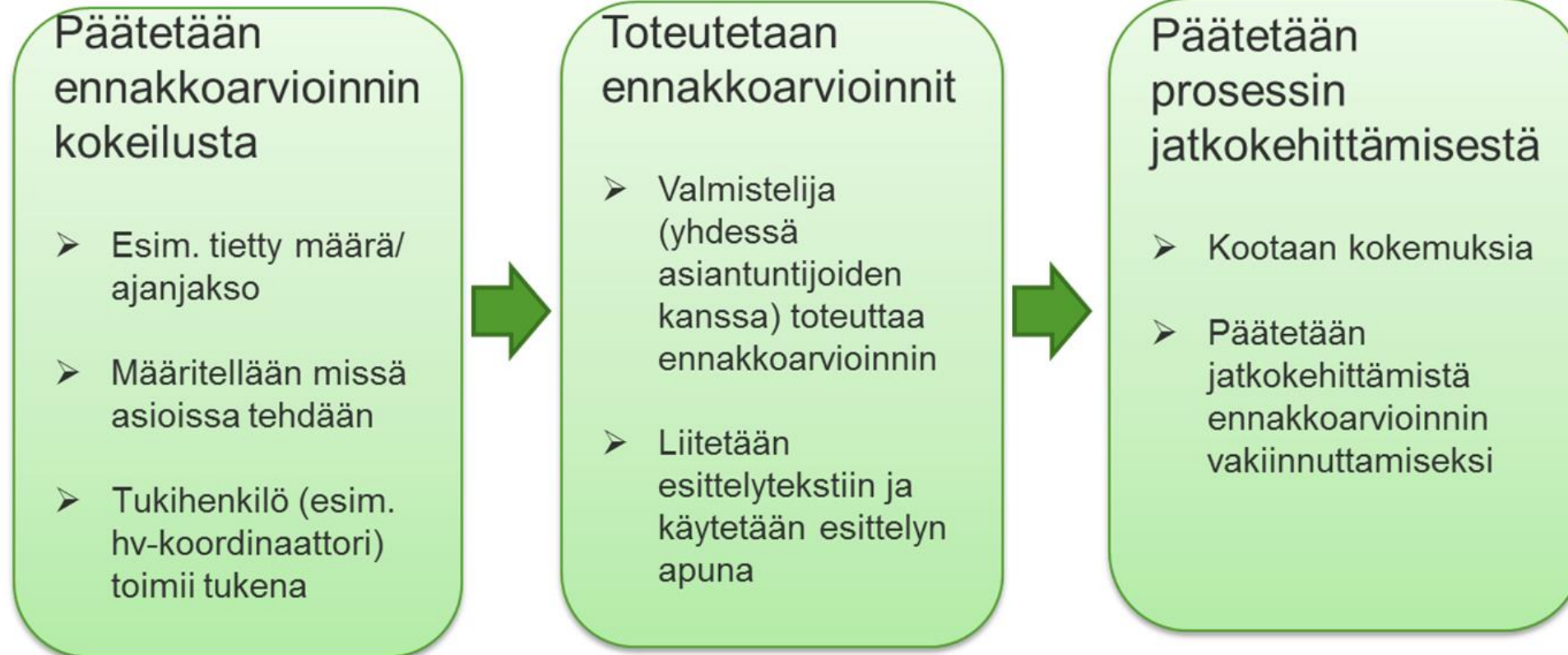
- Vahvistaa **monialaista yhteistyötä**
- Tukee **arvoista ja tavoitteista keskustelua**
- Auttaa tehtyjen **päätösten perustelussa**
- Voi **vähentää uudelleen valmisteltavien asioiden määrää**

MITEN ENNAKKOARVIOINTI OTETAAN KÄYTTÖÖN?

ENNAKKOARVIOINNIN ALOITTAMINEN

ENNAKKOARVIOINNIN VAKIINNUTTAMINEN

- Kunnanvaltuusto tai johtoryhmä tekee päätöksen ennakoarviointiprosessista
- Nimetään toimeenpanon vastuuhenkilöt toimialoittain, esim. toimialajohtaja
- Valtuutetaan hyvinvointikoordinaattori tms. tukihenkilöksi
- Tehdään ohjeet valmistelijoiden ja osallisten käyttöön
- Koulutetaan valmistelijat ennakoarvioinnin toteuttamiseen
- Päätetään valmistelijoiden avuksi valmiiden ennakoarviointien kokoamisen ja esittämisen tapa
- Esittelijä/ valmistelija vastaa yksittäisten arviointien toteuttamisesta
- Toteutumista arvioivat vastuuhenkilöt ja tarkastuslautakunta

LISÄTIETOA

- [THL: Päätösten ennakkoarviointi \(mm. tietoa ja esimerkkejä ennakkoarviointien toteuttamisesta\)](#)
- [Kuntaliitto: Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi \(mm. suositus ennakkoarvioinnista ja oppaita ennakkoarviointien toteuttamiseen\)](#)